

דף סב:סה. גנב וטוען טענת גנב

סיכום

הפסוקים (שמות כב, ו-ח, פרשת שומר חנם):

כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֶּלִים לְשֹׁמֵר וְגָנַב מִבֵּית הָאִישׁ אִם־יִמָּצָא הַגָּנֵב יִשְׁלַם שְׁנָיִם: אִם־לֹא יִמָּצָא הַגָּנֵב... עַל־כֹּל־דְּבַר־פְּשָׁע... אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנָיִם לְרֵעֵהוּ:

תרווייהו בטוען טענת גנב	למעט טענת אבד מדין כפל	אם ימצא הגנב - ה"א יתירא
"אם ימצא הגנב ישלם שנים" (ו), יתירא	טטע"ג טטבח ומכר משלם ארבעה וחמשה (רבי חייא בר אבא)	הוקש טטע"ג לגנב (ואין משיבין)
"אם ימצא הגנב - ה"א יתירא	מניין לרבות שאר דברים	"אם ימצא הגנב ישלם שנים" - בגנב הכתוב מדבר
"אם ימצא הגנב בידו הגנבה... שנים ישלם" (פס' ג)	מורה בקנס פטור	"אם ימצא תמצא" "על כל דבר פשע"
מן הפסוק הנ"ל ¹ , בריבוי ומיעוט וריבוי (למסקנה)	מורה בקנס פטור	רבא בר אהילאי: אם המצא בעדים תמצא בדיינים, פרט למודה בקנס [ואח"כ באו עדים]
מרבא שאר דברים בטוען טענת גנב	מורה בקנס פטור	"אשר ירשיען אלהים", פרט למרשיע את עצמו
"אשר ירשיען אלהים", פרט למרשיע את עצמו	מורה בקנס ואח"כ באו עדים	פטור: "אם המצא תמצא": אם המצא בעדים תמצא בדיינים
חייב		

דכו"ע מיהת "אם לא ימצא הגנב" בטוען טענת גנב כתיב, וה"ק קרא: אם לא ימצא כמה שאמר, אלא שהוא עצמו גנבו - ישלם שנים.

ומניין שטוען טענת גנב לא יתחייב כפל אלא בשבועה? "אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו", ויליף (לשבועה) משליחות יד דשומר שכר (בגזרה שווה).

¹ שתי הדרשות ל"מניין לרבות כל דבר". בשתייהן הגמ' פותחת בתחילה לדרוש בדרך של כלל ופרט וכלל, ולמסקנה נדרש הפסוק בריבוי ומיעוט וריבוי.

אם המצא תמצא כידו הגנבה משור עד חמור עד ששה חיים שנים ישלם:

[כ"ד בתמוז התשס"ה]

על כל דבר פשע על שור על חמור על ששה על שלמה על כל אברה

